

Wychodzi raz w tygodniu co sobotę.

Cena prenumeraty na pocztę i u agentów 50 gr. mies., z odnosh. 60 gr., kwart. 1.50 zł., z odnosh. :: 1.80 zł. ::

GAZETA

Cena numeru 15 gr.

Ogłoszenia 0.10 zł za wiersz: milimetrowy. Reklamy 0.15 zł. :: za wiersz milimetrowy ::

MIKOŁOWSKA

Adres Redakcji i Administracji: Mikołów, ul. Miarki 9. :: Telefon nr. 6

Paneuropa.

Koniec ubiegłego tygodnia przyniósł wiadomość, która stała się ośrodkiem zainteresowania całego świata. Senzacyjna ta wiadomość donosiła, że Arystydes Briand, francuski minister spraw zagranicznych, postanowił poruszyć na najbliższym zebraniu Ligi Narodów projekt utworzenia Stanów Zjednoczonych Europy, albo — używając trafniejszej nazwy — Paneuropy.

Projekt to nie nowy. Już przed pięćdziesięciu laty pisał o nim rosyjski socjolog Nowików. W czasach przedwojennych projekt ten był tematem nie jednej powieści. Między innymi propagował ideę Stanów Europy polski poeta i powieściopisarz Żuławski.

Jednakże formy realne nadał idei Paneuropy dopiero śmiały myśliciel i zdolny organizator hr. Coudenhove-Kalergi, który zdołał stworzyć w Europie ruch t. zw. „paneuropejski”. Ruch ten datuje się od czasów powojennych, a rok 1923 jest rokiem skryształowania go w formę organizacyjną „Unji Paneuropejskiej”. Ruch paneuropejski zdołał pozyskać dla swej idei wielu wybitnych polityków. Prezesem honorowym „Unii Paneuropejskiej” został Arystydes Briand, a wśród członków „Unji” znajdujemy nazwiska takich polityków, jak lord Amery, E. Benesz, hr. Bernstorff, León Blum, senator Borah, J. Caillaux, lord Cecil, R. Hilferding, E. Heriot, Prezydent Hoover, Prezydent Masaryk, P. Loëbe, Painlevé, Poul-Boncour, minister Procope, K. Renner, Primo de Rivera, H. Schacht, Gustaw Stresemann, A. Švehla, A. Thomas, E. Vandervelde i wielu innych. Wymieniając powyższe nazwiska pominieliśmy cały szereg wybitnych polityków, których nazwiska są może mniej znane, jak również polityków polskich.

Podaliśmy powyższe nazwiska, ażeby dać czytelnikom możliwość ocenienia, jak poważnym ruchem jest ruch paneuropejski. Łatwo zrozumieć, że ruch, który ma poparcie tak wielu i tak wybitnych mężów stanu, nie jest utopją i że posiada wszelkie dane, aby prędzej czy później osiągnąć swój cel.

Hr. Coudenhove-Kalergi w pismach swoich uważa za pierwsze kroki ku Paneuropie 1. polityczne zjednoczenie Europy na podstawie paktów, wykluczających bezwzględnie wojnę, i dających gwarancję sankcji karnych przeciw państwu łamiącemu pakt, i 2. unję celną.

Jeżeli spojrzymy wstecz na dzieje polityki międzynarodowej w ciągu lat ubiegłych, to dostrzeżemy, że rozwijała się ona całkowicie po linii ruchu paneuropejskiego. Pakt Kelloga urzeczywistnia w połowie pierwszy punkt programu, postawionego przez hr. Coudenhove-Kalergi. Brakiem paktu Kelloga było to, że nie przewiduje on sankcji karnych przeciw państwu rozpoczynającemu wojnę. Było to jednak brakiem zupełnie zrozumiałym, jeśli się zważy, że obejmował on cały świat. Obecnie nadchodzi czas na to, ażeby w ramach związku państw Europy zorganizować siły, któreby uniemożliwiły rozpoczęcie jakiegokolwiek wojny. Z chwilą gdy Europa zostanie tak zorganizowana, iż w razie wybuchu wojny, wojska walczące zostaną rozdzielone przy pomocy wojsk państw trzecich, wojna stanie się niemożliwą.

Nad realizacją drugiego punktu programu „Unji paneuropejskiej”, t. j. unji celnej, pracują potężne siły ekonomiczne. Choć między wielu państwami brak jeszcze zwykłych traktatów handlowych, to jednak siły gospodarcze szu-

kają nowych dróg harmonji i współdziałania.

Tworzące się syndykaty i kartele międzynarodowe są objawami działania tych sił i są niewątpliwie przygotowaniem gruntu pod ewentualną przyszłą unję celną państw Europy.

Trzeba stwierdzić na podstawie głosów prasy, że idea Paneuropy nie posiada zasadniczych przeciwników. Zarzuty jakie się spotyka są zwykle nieporozumieniem. Tak n. p. niektórzy oponenti, biorąc za wzór Paneuropy Stany Zjednoczone Ameryki, znajdują niemożliwość zorganizowania Europy według tego wzoru. Zarzuty te są niesłuszne, gdyż organizacja Europy ma być inną. Paneuropa nie ma być jednolitem państwem na wzór Stanów Zjedn. Ameryki, a natomiast ma być związkiem samodzielných państw, opartym na zasadzie unji celnej i zasadzie ogólnego pokoju, zabezpieczonego odpowiednimi sankcjami karnymi.

Być może, że kiedyś za lat kilkadziesiąt lub później związek państw stanie się silniejszym i stanie się podobniejszym do Stanów Zjednoczonych Ameryki. Sprawa to jednak w każdym razie bardzo daleka i nie wchodząca dziś w rachubę.

Korzyści, jakie przypadłyby w udziale narodom Europy z realizacji Paneuropy są naprawdę ogromne i warte trudu. Najważniejsza korzyść to pokój europejski, w ślad za którym pójdzie częściowe rozbrojenie Europy, zmniejszenie ciężarów militarnych, następnie racjonalizacja przemysłu europejskiego i zwiększenie jego siły konkurencyjnej.

Mimo pesymistycznych głosów, jakie tu i ówdzie dają się słyszeć, śmiało można twierdzić, że częściowa bodaj realizacja Paneuropy jest kwestją najbliższych kilku lat.

Sanowanie Samorządów i Kas Chorych.

Od dłuższego czasu jesteśmy świadkami szeregu zarządzeń rządu, mających na celu uzdrowienie gospodarki na terenie poszczególnych samorządów i Kas Chorych. Na podstawie informacji dzienników partyjnych z trudnością tylko można się zorientować o co chodzi.

Niektóre dzienniki twierdzą, że celem tych zarządzeń jest złamanie Polskiej Partii Socjalistycznej, której działacze opanowali szereg magistratów i większość Kas Chorych, a wskutek czego instytucje te stały się materialną podstawą istnienia P. P. S. Z alarmów zainteresowanych dzienników wynika jedna rzecz pewna, a mianowicie to, iż zarządzenia rządowe rzeczywiście osłabiają w wielu miejscowościach podstawy organizacyjne P. P. S. Fakt ten jednak nie dowodzi jeszcze, ażeby zarządzenia te spowodowane były tylko chęcią zniszczenia P. P. S.

Zarządzenia, o których mówimy, pochodzą od dwu ministrów: od min. Składkowskiego i od min. Prystora.

Min. Składkowski rozwiązał rady miejskie w Lublinie, Tarnowie, Płocku, które rzeczywiście były opanowane przez większość socjalistyczną i prowadziły nieodpowiedzialną gospodarkę. Obecnie komisja ministerjalna bada gospodarkę magistratu socjalistycznego miasta Łodzi i jak wieści niosą, stwierdziła ona gospodarkę rozrzućną. Jako rezultatu należy oczekiwać w niedalekim czasie zawieszenia magistratu łódzkiego i nominacji komisarycznego zarządu miasta.

Min. Prystor wejrzał w gospodarkę Kas Chorych i również stwierdził gospodarkę ponad stan, wobec czego rozwiązał zarządy Kas Chorych w Warszawie, Poznaniu, Łodzi, Tarnowie, Drohobyczu, Przemyślu, Lwowie i Krakowie. Przeprowadzona kontrola w Kasie Chorych w Krakowie wykazała dwa miliony deficytu, nieplacenie podatków, wstrzymywanie pensji lekarzom i pracownikom. Przy takim stanie gospodarki trudno jest przyznać rację socjalistycznej prasie, która narzeka na niszczenie samorządu Kas Chorych.

„Kurjer Poznański” słusznie więc pisze: „Żadne inne stronnictwo nie nadużywało tak terenu samorządu i kas chorych do celów partyjnych, jak socjaliści. Setki agitatorów obsiadły magistraty i urzędy ubezpieczeniowe, aby za dobrą zapłatą w jednej czwartej służyć danej instytucji, a w trzech czwartych prowadzić partyjną robotę organi-

zacyjną i wyborczą. Usunięci za nadużycia z jednego terenu, znajdowali posady na innym, bo byli potrzebni partji.

Szczególnie na terenie niektórych kas chorych „współzycie” z partją było tak ściśle, że zacieraly się zupełnie wszelkie granice. Gmach kasy chorych w Krakowie był prosto komendą sztabu generalnego w czasie pamiętnych rozruchów 6 listopada 1923 roku.

Stamtąd wychodzili zbrojni bojownicy do walki z ułanami, tam się chronili, tam znosili swoich rannych, tam urzędował rewolucyjny sztab socjalistyczny”.

Wobec tego omawiane zarządzenia Rządu są próbą ogniową dla P. P. S. Zobaczmy zapewne niedługo, czy P. P. S. potrafi się obejść bez tych folwarków, z których czerpała fundusze i siły agitacyjne.

Śmiertelny Lot.

Polski lot przez Atlantyk zakończył się tragicznie. Major Idzikowski przypłacił próbę przelecenia Atlantyku śmiercią, a o stanie zdrowia jego towarzysza maj. Kubali krążą niepocieszające wiadomości.

Rozpoczęcie ostatniego lotu było ogólną niespodzianką, gdyż wiadomość o nim rozeszła się dopiero po rozpoczęciu lotu. Lotnicy nasi rozpoczęli swój lot w sobotę rano, równocześnie prawie z francuskim samolotem „Point d'interrogation”.

W pobliżu archipelagu Azorskiego warunki atmosferyczne okazały się bardzo niekorzystnymi wobec silnej burzy, wskutek której samolot francuski zawrócił z drogi, a samolot polski wskutek uszkodzenia motoru zmuszonym był lądować na wyspie Grazioza, należącej do archipelagu azorskiego. Lądowanie samolotu odbyło się w bardzo niekorzystnych warunkach, wśród

mgły i na nierównym terenie. Warunki te spowodowały katastrofę. Samolot uderzył o ukryte w mgle wierzchołki skalne i wywrócił się, poczem nastąpiła eksplozja benzyny. Major Kubala, który został wyrzuconym z aparatu, odniósł tylko stosunkowo mniejsze obrażenia, natomiast major Idzikowski uległ potłuczeniu i silnemu poparzeniu, wskutek czego niedługo zakończył życie. Zwłoki ś. p. Idzikowskiego zostały pochowane na dalekiej wyspie z wszystkimi honorami wojskowymi.

Katastrofalne i tragiczne zakończenie lotu nappełniło głębokim smutkiem całe społeczeństwo polskie. Smutek i przygnębienie jest tem większe, że katastrofa nastąpiła w chwili lądowania, gdy już zostały szczęśliwie pokonane ciężkie warunki atmosferyczne, jakie panowały nad oceanem.

Bohaterskim lotnikom, którzy imię polskie starali się okryć największą chwałą, chwałą Lindbergha, — Cześć!

48000 Czechów zwiedziło P.W.K.

Z zadowoleniem dowiadujemy się, że propaganda Wystawy w Czechosłowacji przybrała formy, odpowiadające powadze tak wielkiego dzieła.

Reklama Wystawy obejmuje nie tylko Pragę i 10 większych miast Czechosłowacji z uwzględnieniem ośrodków polskich na Śląsku Czeskim, lecz także miejscowości kuracyjne takie jak Karlsbad, Marienbad, Francesbad, Jachymow i inne. Wszystkie większe hotele są zaopatrzone w ulotki, druki propagandowe i plakaty. Druki te podają informacje praktyczne, dotyczące kosztów pobytu, formalności związanych z przyjazdem oraz zobrazowanie wielkości Wystawy.

W Pradze, w czasie świąt św. Wacława, reklama wystawy przyjęła wprost imponujące rozmiary. Nad miastem szybował aeroplan, rozrzuca-

jąc ulotki o Wystawie Gigantofony, montowane na automobilach, rozjeżdżały wśród milionowego tłumu głośniejąc hasła w rodzaju: Zwiedzajcie największą Wystawę w Europie, 35 kilometrów dróg na Wystawie w Poznaniu. Największa w świecie wystawa hodowlana, Odrodzenie Sztuki Europejskiej w Poznaniu i t. p. Po ulicach Pragi rozjeżdżał ogromny 4-osioły tramwaj Wystawy specjalnie iluminowany z odpowiednimi napisami, z którego rozdawano ulotki. Prasa wydała przeszło 260 artykułów w ciągu 3 tygodni. W 165 kinach całej Czechosłowacji dołączono do tygodnia filmowego krótki film, obrazujący piękniejsze momenty architektoniczne oraz ciekawsze eksponaty Wystawy. Poza tem odbył się w głównych ośrodkach turystycznych szereg odczytów o Wystawie, ilu-

strowany przezrociami z rozdaniem następnie kilkudziesięciu tysięcy sztuk materiałów propagandowych. Plakaty Wystawy zostały rozlepione we wszystkich podmiejskich letniskach w większych dworcach sieci kolejowych i dziesięciu większych miastach Czechosłowacji. W tym celu drukowano specjalnie afisze, rzucające nasła wyżej wzmiankowane, podające adresy biur, załatwiających zniżki kolejowe i informujących dokładnie o Wystawie.

To też rezultat wzmózonej propagandy nie dał długo czekać na siebie. Zwiększenie ilości zwiedzających odbiło się na ilości wiz, wystawianych przez konsulaty polskie w Czechosłowacji. Do dnia dzisiejszego przeszło 48 tysięcy Czechów zwiedziło Wystawę, a więcej jak drugie tyle w najbliższym czasie wyjeżdża do Polski.

Jesteśmy pewni, że poznanie Polski przez tak liczne rzesze Czechosłowacji wzmocni jeszcze spójnię jaka istnieje między dwoma czołowymi narodami słowiańskimi w Europie.

Polityka zagraniczna.

(+) Anglja nawiązuje stosunki z Sowietami.

Sekretarz stanu Henderson oświadczył w Izbie gmin, że za pośrednictwem rządu norweskiego wysłał rząd angielski do Moskwy zaproszenie, by rząd sowiecki wysłał do Londynu przedstawiciela do omówienia sprawy podjęcia stosunków dyplomatycznych.

(+) Król Jerzy V w niebezpieczeństwie.

Biuletyn urzędowy o stanie króla podaje, że 15 bm. odbyła się operacja usunięcia części dwóch żeber w prawej klatce piersiowej. Zabieg ten był konieczny dla szybszego i skuteczniejszego usunięcia ropy przez dreny. Mimo operacji chory nie stracił sił i czuje się dobrze. Podczas operacji przebywał w pałacu księżę Walji. Około usuwania części żeber i zakładania dren czynnych było 7 lekarzy. Operacja miała przebieg poważniejszy, aniżeli spodziewano się w zapowiedziach sobotnich. Lekarze usunęli dwa kawałki żeber przeciętych jeszcze w grudniu roku ubiegłego, gdy organizm króla był zatruty. Powierzchnia zaropienia, które usunięto, jest niewielka — wrzód w przecięciu miał nieco więcej jak pół cala angielskiego. Operacji dokonano pod kierunkiem lekarzy: sir Hugh Rigby i prof. Wilfreda Trottera. Lekarze sądzą, że obecnie król wszedł na drogę całkowitego wyzdrowienia. Podczas dokonywania operacji przybyli do pałacu Buckingham księżę Yorku i księżę Glou-

cester, którzy wraz z księciem Walji czuwali w sali przyległej do sypialni króla.

(+) Nowa administracja w Rumunji.

Rada regencyjna podpisała orędzie, przedstawiające parlamentowi projekt nowej ustawy o administracji. Wobec olbrzymiej doniosłości tej ustawy, która ma na celu stworzenie podstaw nowej, współczesnej administracji w Rumunji, ustawa ta była starannie studjowana w ciągu kilku dni przez Radę regencyjną, prezesa Rady ministrów oraz ministra spraw wewn. Fakt ten stał się źródłem pogłosek kolportowanych zagranicą, jakoby istniał konflikt między Radą regencyjną a rządem Maniu, a nawet jakoby Maniu podał się do dymisji.

Według doniesień z Bukaresztu, różnice poglądów między rządem Maniu, a Radą regencyjną w sprawie ustawy o reformie administracji zostały zlikwidowane. Konflikt zażegnany został w drodze kompromisowej, przez co, jak się zdaje, grożący kryzys rządowy został usunięty.

(+) O zagłębienie Saary.

W nacjonalistycznych kołach niemieckich panuje ogromne rozezarowanie wobec nadeszłych z Londynu wiadomości, iż rząd angielski uwzględnił postulat rządu francuskiego co do nieporuszania na przyszłej konferencji politycznej kwestji opróżnienia Zagłębia Saary. Dzienniki pr rządowe przemilczają całkowicie tę wiadomość, podkreślają jedynie w dalszym ciągu, że rząd niemiecki musi stać na stanowisku iunctim spraw między ratyfikacją układu Younga a opróżnieniem Nadrenji i Zagłębia Saary.

(+) Wybory w Finlandji.

W wyniku wyborów weszło do parlamentu 60 agrarjuszy, 59 socjaldemokratów, 28 z koalicji partyjnej, 23 Szwedów, 23 komunistów i 7 progresistów. Agrarjusze zyskali w porównaniu z dotychczasowym stanem 8 mandatów, komuniści 3 mandaty. Partja koalicyjna straciła 6 mandatów, progresiści 3 mandaty, Szwedzi 1 mandat i socjaliści 1 mandat.

(+) Czy wojna chińsko-bolszewicka?

Nacjonalistyczny rząd chiński aresztował cały rosyjski zarząd tego odcinka kolei mandżurskiej, który stanowił własność Rosji carskiej i był przez nią na zasadzie koncesji dziewięćdziesięcio-dziewięć latniej samodzielnie administrowany, a który od roku 1921 stanowi pewnego rodzaju „condominium” sowiecko chińskie, polegające na tem, że Chinom został zwrócony pas terytorjalny, który według starej koncesji był także wyjęty z pod suwerenności chińskiej i oddany Rosji, natomiast administracja samej linii kolejowej pozostawała w ręku sowieckiem.

Pewnej nocy przed dziesięciu dniami cała ta administracja sowiecka w liczbie 150 osób została na rozkaz rządu nankiń-

skiego aresztowana pod zarzutem uprawiania propagandy bolszewickiej.

W odpowiedzi na to sownarkom moskiewski przesłał do Nankinu ultimatum trzydniowe z żądaniem natychmiastowego uwolnienia wszystkich aresztowanych, cofnięcia wszystkich zarządzeń w zakresie administracji kolei mandżurskiej przez władze chińskie wydanych i zgody na jaknajrychlejszą konferencję chińsko-sowiecką, któraby wszystkie sporne kwestje załatwiła.

Przez to ultimatum moskiewskie stosunki sowiecko-chińskie weszły w stadium krytyczne. Moskwa koncentruje wojska na granicy mandżurskiej i mongolskiej, ponieważ ze swego punktu widzenia jest zmuszona bronić nie tylko prestiżu swego na Dalekim Wschodzie lecz także resztek tych, tak obficie zapowiadających się plonów swojej ośmioletniej propagandystycznej i organizacyjnej roboty w Chinach. Natomiast narodowy rząd chiński ma także szereg racji, które skłaniają go do tego, że występuje wobec bolszewików coraz agresywniej.

Ostatnie wiadomości donoszą o przekroczeniu granicy chińskiej przez oddziały bolszewickie i o starciach pomiędzy strażami granicznymi.

(+) Wycieczka amerykańskich milionerów do Moskwy.

Przez dworzec gdański w Warszawie przejechał we wtorek 16 bm. w godzinach przedpołudniowych specjalny pociąg wiozący wycieczkę milionerów amerykańskich do Rosji sowieckiej.

Wycieczka składa się z około 100 osób, w tem 25 pań, żon i córek uczestników wyprawy.

Celem podróży wycieczki jest Moskwa, Leningrad, Niżny-Nowgorod, następnie przewidziana jest podróż Wołgą, Kawkazem do Kijowa i stąd z powrotem do Moskwy.

Wycieczka nie zatrzymała się w Polsce, prawdopodobnie jednak w drodze powrotnej zatrzyma się tu w celu zwiedzenia Warszawy, Poznania i Krakowa.

(+) Rocznica śmierci Pułaskiego w Ameryce.

Prezydent Hoover wydał proklamację, wzywającą cały naród amerykański do uczczenia 150 rocznicy śmierci Kazimierza Pułaskiego, która przypada w dn. 11 października b. r. Proklamacja nakazuje, aby w tym dniu odbyły się odpowiednie uroczystości we wszystkich szkołach, kościołach i instytucjach, oraz, by na wszystkich gmachach państwowych wywieszona była flaga gwiazdista.

(+) Ameryka odgradza się murem celnym.

Stany Zjednoczone ogłosiły projekt podwyższenia cel ochronnych na

wszystkie towary europejskie. Podwyżka amerykańskich cel jest bardzo znaczną. Projektowana podwyżka dochodzi w wielu wypadkach do 90% wartości towaru.

Nic dziwnego, że ogłoszenie tych projektów wywołało ogromne zaniepokojenie w całej Europie.

Wprowadzając projektowane cła, Stany Zjednoczone odgradziły się od reszty cywilizowanego świata murem tak wysokim, że żaden import obcy nie mógłby go już przeskoczyć.

Zamiar dalszego podniesienia cel amerykańskich aż do całkowitego zamknięcia rynku tamtejszego dla eksportu krajów europejskich musiał wywrzeć wrażenie tem bardziej deprymujące, że Stany Zjednoczone są przecie największym wierzycielem tych krajów i to wierzycielem twardym, który nie uznaje i nie dopuszcza żadnych ulg, ułatwień i redukcji.

Europa jest winna Stanom przeszło szesnaście miliardów dolarów, z czego przeszło dziesięć stanowią długi wojenne, o których już nie tylko skreśleniu, lecz chociażby tylko zrewidowaniu i zredukowaniu do jakiejś godziwej miary Stany Zjednoczone nie chcą słyszeć.

W jaki więc sposób kraje europejskie zdołają płacić Stanom te długi wraz z procentami, skoro nie mając pieniędzy, mogą oddawać tylko swoje towary i usługi? A tych właśnie Stany nie chcą przyjmować.

Zrujnowanej Europie pozostała tylko jedna jedyna droga wypłacenia się

Stanom i wyjścia z tej kabały, mianowicie eksport towarów i sprzedaż usług. Ale Stany Zjednoczone zamykają się przed towarem europejskim ścianami coraz wyższymi cel protekcyjnych, a nawet wręcz prohibicyjnych. Równocześnie zaś na rynkach azjatyckich jedynych, względnie wolnych jeszcze, rzucają wszystkie swoje potężne siły, aby w bezwzględnej konkurencji „położyć“ eksport europejski.

Dlatego też przeciw projektowanej podwyżce cel zaprotestowało w Waszyngtonie 38 państw europejskich.

W razie wprowadzenia w życie projektowanej podwyżki cel w Ameryce Europa znajdzie się pod nożem na gardle, który zmusi ją do zjednoczenia się i stworzenia własnego muru celnego przeciw Ameryce.

(+) Ratyfikacja układu Mellon-Beranger.

Dyskusja nad ratyfikacją umowy Mellon-Berangera w sprawie długów Francji w Stanach Zjednoczonych wykazała, iż rząd zdobył sobie większość. Można zatem twierdzić, że ratyfikacja została zapewniona, gdyż większość posłów do parlamentu zrozumiała po mowie Poincarego, iż dążenia do zmiany zastrzeżeń w tekście umowy mogłyby być połączone ze szkodą dla interesów narodowych.

Dowodem tego jest odrzucenie przez parlament wniosku Leona Bluma o votum nieufności 350 głosami przeciw wnioskowi i 298 głosami za.

bardzo serdecznym i miłym nastroju.

W ciągu następných dni Zjazdu odbywały się obrady w komisjach, które dotąd jeszcze nie zostały zakończone.

(—) **Zmiany w programach szkolnych.** Ministerstwo oświaty w nowo opracowanym programie nauczania w szkołach powszechnych na rok 1929-30 wprowadziło pewną redukcję wykładów. Redukcja ta dotyczy również niższych klas szkoły średniej.

W nauce języka polskiego opuszczone zostaną niektóre działy literatury staropolskiej, w arytmetyce pominięte być mają zupełnie działy mające znaczenie teoretyczne. Szczególny nacisk ma być położony na pogładową naukę przyrody i geografii. W niższych klasach zaprowadzone być mają obowiązkowe godziny ortografii i kaligrafii.

(—) Bilans Banku Polskiego.

Bilans Banku Polskiego za pierwszą dekadę lipca br. wykazuje wzrost zapasu złota o przeszło 500 tysięcy zł do sumy 626,8 milionów zł. Pieniądze i należności zagraniczne wzrosły o 1,6 milj. zł (521,7 milj. zł). Portfel wekslowy zmniejszył się o 1,3 milj. zł (710 milj. zł), również i pożyczki zastawowe zmniejszyły się o 4,8 milj. zł (86,4 milj. zł).

Natychmiast płatne zobowiązania (488 milj. zł) i obieg biletów bankowych (1 245,3 milj. zł) łącznie zmniejszyły się o 32,6 milj. zł do sumy 1 733,4 milj. złotych. Inne pozycje bez większych zmian.

(—) Sprawozdanie N. I. K. P. za r. 1927-8.

Najwyższa Izba Kontroli Państwa przystąpiła do prac nad opublikowaniem sprawozdań za r. 1927-8. Ze względu na ścisły związek zamknięć rachunkowych za rok budżetowy 1927-8 ze sprawą procesu przed Trybunałem Stanu, sprawozdania te budzą zrozumiałe zainteresowanie.

(—) 350-lecie uniwersytetu w Wilnie.

W połowie miesiąca października br. przypada 350 rocznica założenia uniwersytetu wileńskiego, powstałego z akademii Stefana Batorego. Uniwersytet w Wilnie jest po wszechnicy jagiellońskiej najstarszą wyższą uczelnią w Polsce. Z okazji tej rocznicy odbędą się w Wilnie kilkudniowe uroczystości uniwersyteckie. Wziąć w nich mają udział: Minister oświaty i członkowie Rządu. Nie jest wykluczone, że uroczystości te zaszczyca swą obecnością Prezydent Rzeczypospolitej i Marszałek Piłsudski.

(—) Gdynia wolnym portem

Sprawa utworzenia wolnego portu w Gdyni znajduje się obecnie w stadjum badania możliwości organizacyjnych. W niedługim czasie ma zostać wyłoniona specjalna komisja, w skład której wejdą przedstawiciele zainteresowanych ministerstw. Komisja ta zajmie się wypracowaniem

Wiadomości polityczne.

(—) Przyjazd Pana Prezydenta do Krakowa.

W poniedziałek przybył do Krakowa na dłuższy pobyt Pan Prezydent Rzeczypospolitej. Dostojnego gościa witała cała ludność Krakowa i pobliskich powiatów nadzwyczaj serdecznie.

Pan Prezydent przez czas swego pobytu w Krakowie zamieszka w zamku królewskim na Wawelu.

Część swego czasu poświęci Pan Prezydent na zwiedzenie krakowskiego województwa.

(—) Zjazd Polaków z zagranicy.

W niedzielę 14 b. m. rozpoczęły się w stolicy uroczystości, związane ze zjazdem Polaków z zagranicy.

Zjazd rozpoczął się uroczystym nabożeństwem w kościele Św. Krzyża, celebrowanym przez ks. Kardynała Kakowskiego. Po nabożeństwie odbył się pochód do grobu Nieznanego Żołnierza, a następnie do gmachu sejmu wśród en-

tuzjastycznych powitań ze strony zgromadzonych na ulicach tłumów publiczności.

Zjazd zagał marszałek Senatu p. Szymański, który na przewodniczącego Zjazdu powołał p. Wilpiszewskiego, delegata z Łotwy.

O godzinie 12 przybył na Zjazd pan Prezydent Rzeczypospolitej, witany burzliwą owacją.

Z pośród witających Zjazd należy wymienić p. marszałka Sejmu Daszyńskiego, ks. Prymasa Hlonda, min. Cara i prezydenta miasta Warszawy inż. Słomińskiego.

Na zebraniu popołudniowym wygłoszono 3 referaty, a mianowicie „Dorobek 10-lecia Niepodległości“, „Polska a Emigracja“ i „Problem mniejszości polskiej zagranicą“.

Po zakończeniu pierwszego dnia obrad odbyło się przyjęcie uczestników Zjazdu na Zamku u pana Prezydenta

szczególowego projektu. Dopiero po ukończeniu prac komisji projekt będzie rozpatrzony przez władze ministerjalne i wówczas dopiero może być mowa o przystąpieniu do jego realizacji.

(—) Inwestycje kolejowe w r. 1929-30.

Suma inwestycji kolejowych na rok budżetowy 1929-30 ustaloną została na 181 milionów zł zamiast 276 milionów, przewidzianych ustawą skarbową.

Suma ta prawdopodobnie powiększona zostanie o 12 milionów zł na zakup taboru kolejowego. Ogólna więc suma inwestycji na b. rok budżetowy wynosi 193 miliony złotych.

W szczegółowym planie restrukcji inwestycyjnych zmniejszoną została pozycja na budowę kolei Bydgoszcz-Gdynia z 55 milj. na 23,9 milj. zł, Herby-Inowrocław o milion, t. zn. do 14,7 milj. zł, Woropajewo-Druja z 2 milj. do 1,5 miliona zł, Kalety-Podzamcze z 2 milj. 500 tysięcy do 995 ty-

sięcy zł; tak znaczne okrojenie inwestycji podyktowane zostało koniecznością zaprowadzenia oszczędności w wydatkach inwestycyjnych państwa.

(—) Katastrofa powodzi w Małopolsce Wschodniej.

Przez cały ubiegły tydzień padały w górach woj. stanisławowskiego ulewne deszcze. Skutki ulewy są katastrofalne, gdyż miejscowe rzeki wystąpiły z brzoógów, powodując nieobliczalne szkody.

Szereg powiatów zostało odciętych od świata. Rzeki Prut i Czeremosz zalały wielką liczbę wsi, niszcząc całkowicie dobytek ludności.

Również pomniejsze rzeki poczyniły wielkie szkody. Mała rzeka Sukiel przerwała pod Bolechowem tamy i przybrała rozmiary wielkiej rzeki, płynąc korytem o szerokości 2 kilometrów.

Kilkadziesiąt mostów zostało zerwanych przez wezbrane wody.

+ Wyższy kurs handlowy w Katowicach.

Z początkiem września br. otwarty zostanie w Katowicach z inicjatywy Wydziału Oświecenia Publicznego Wojew. w porozumieniu z zainteresowanymi sferami Wyższy kurs handlowy, przeznaczony dla absolwentów szkół średnich oraz pracowników śląskich instytucji handlowych i gospodarczych.

Kurs trwa w zasadzie 1 rok, w miarę dostatecznej liczby zgłoszeń nauka może być rozłożoną na 2 lata, a przedmioty nauczenia ujęte w 2 po sobie następujące cykle.

Warunkiem przyjęcia jest zasadniczo wykazanie się świadectwem dojrzałości, uzyskanem w jednej z państwowych szkół średnich. W miarę wolnych miejsc mogą być przyjęci słuchacze bez matury, o ile ich przygotowanie uznane zostanie za wystarczające przez władze kursu. Absolwenci innych szkół krajowych mogą być przyjęci za zgodą władz szkolnych.

Nauka obejmie około 2 godzin wykładów tygodniowo i odbywać się będzie w godzinach wieczornych.

Program wykładów przewiduje następujące przedmioty: Nauka o handlu, arytmetyka handlowa, księgowość, korespondencja handlowa, prawo i ekonomja, skarbowość, kantor praktyczny, geografja gospodarcza, organizacja przedsiębiorstw.

Za naukę przewidziane są opłaty w wysokości 300 zł rocznie, oraz taksa wstępna 25 złotych. — Władze kursu mogą przy przyjmowaniu kandydatów zarządzić konkurs świadectw względnie egzamin wstępny.

Przy wpisach przedłożyć należy świadectwo dojrzałości, wzgl. ostatnie świadectwo szkolne, metrykę oraz curriculum vitae.

W ciągu 14 dni po zakończeniu wpisów zostaną ogłoszone w miejscu wpisów nazwiska kandydatów przyjętych na kurs.

Z Województwa Śląskiego.

+ Lokaut w przemyśle metalowym na Śląsku Cieszyńskim.

W sobotę 13 bm. cały przemysł metalowy w Bielsku i Białej ogłosił lokaut.

Przed sześciu tygodniami robotnicy wysunęli żądania poprawy zarobków, na co się jednak pracodawcy nie zgodzili. W niektórych fabrykach robotnicy, walcząc o swój byt, rozpoczęli strajki, a pracodawcy w dniu 28 czerwca br. wypowiedzieli pracę, wskutek czego obecnie 3000 robotników znalazło się bez pracy.

Sprawa ta oparła się o okręgowego inspektora pracy i komisarza demobilizacyjnego inż. Gallota, który wszczął energiczne kroki, celem jaknajszybszego zlikwidowania zatargu w przemyśle metalowym na Śląsku Cieszyńskim.

+ Nareszcie!

Władze polskie na Śląsku przesłały generalnemu dyrektorowi technicznemu hut Bismarka w Wielkich Hajdukach, p. Kallenbornowi, obywatelowi Niemiec, nakaz, aby do dnia 21 lipca br. opuścił bezwzględnie granice Państwa polskiego.

P. Kallenborn już kilkakrotnie na skutek swego postępowania, otrzymał nakaz opuszczenia granic Polski, za każdym razem, dzięki interwencji konsulatu niemieckiego, zdołał uzyskać pozwolenie na dalszy pobyt. Tym razem jednak interwencja nie pomoże, gdyż antypolskiej robocie p. Kallenborna musi się położyć kres.

Nakaz władz, powodujący wydalenie p. Kallenborna, przyjmą rzesze robotnicze z prawdziwą, oddawna oczekiwaną, satysfakcją.

+ Wyniki walki z przemyślnictwem za miesiąc czerwiec.

Jak wynika ze sprawozdania Okręgowego Inspektoratu Straży Granicznej w Katowicach za miesiąc czerwiec br. walka z przemyślnictwem na pograniczu bynajmniej nie ustaje. W okresie sprawozdawczym przytrzymano 155 osób bez towaru, 206 z towarem; w 23 wypadkach skonfiskowano towar porzucony przez właścicieli, ratujących się w ucieczce, wreszcie za nielegalne przekroczenie granicy przytrzymano 211 osób. Wartość ogólna skonfiskowanego towaru w miesiącu czerwcu wynosi około 300.000 zł. W końcu należy zaznaczyć, że w większości wypadków przemycono towary bawełniane, następnie wyroby tytoniowe i słodycze.

Z Mikołowa i okolicy.

— Nowy Zarząd Prowincji wielkopolsko-śląskiej OO. Franciszkanów.

Po ukończonej kanonicznej wizytacji, którą przeprowadził O. Benedykt Wiercioch, prowincjał OO. Bernardynów we Lwowie, został dekretem franciszkańskiej Kurji Generalnej w Rzymie z dnia 6 bm. mianowany nowy zarząd Prowincji wielkopolskiej-śląskiej. W ten nowy skład wchodzi: O. Ludwik Kasperczyk, prowincjał — O. Wilhelm Rogosz, kustosz, OO. Augustyn Gabor, Bonawentura Cichoń, Michał Porada, Benedykt Kolon są definitoremami.

— Pielgrzymka z Mikołowa do Piekar.

Dnia 4 sierpnia br. wszystkie miejscowe związki i bractwa kościelne urządzają

zbiorową pielgrzymkę jubileuszową do Piekar. Koszty podróży wyniosą 5.50 zł. Zgłoszenia przyjmują prezesi związków.

— Wypadek czy samobójstwo?

W nocy z 13 na 14 bm. w Piotrowicach, pow. Pszczyńskiego, znaleziono na ulicy zwłoki 18-letniego Jerzego Mentla z Brynowa.

Wszczęte natychmiast dochodzenie policyjne ustaliło, że poniósł on śmierć na miejscu wskutek dotknięcia prądu elektrycznego o silnem napięciu.

Był li to tylko nieszczęśliwy wypadek czy też rozmyślnie popełniony krok samobójczy narazie niewiadomo.

Niewątpliwie wyświetli ostatecznie i należyście całe to smutne zdarzenie dalsze śledztwo, które narazie nie jest jeszcze ukończone.

— Wyjazd harcerzy do Poznania.

Harcerze i Druhowie wyjeżdżający na P. W. K. do Poznania zgrupują się w dniu 20 lipca o godz. 6 wiecz. w ogrodzie kolejowym w Mikołowie. Wyjazd nastąpi o godz. 6.29 wieczorem. Druhowie wyjeżdżający na obóz na terenie K. O. P. stawią się w dniu 28 lipca o godz. 8 rano w gimnazjum państwowym w Mikołowie z całym ekwipunkiem.

— Z Polsk. Tow. Tatrzańskiego w Mikołowie.

Doroczne walne zebranie Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego, koła w Mikołowie, odbędzie się we wtorek dnia 23. lipca 1929 o godzinie 8 wieczorem w lokalu p. Rudzkiego, ul. Dworcowa.

Na zebranie to Zarząd koła zaprasza tak członków jak i sympatyków.

— Zebranie Narod. Zw. Powstańców i B. Żołn. w Mikołowie.

W niedzielę dnia 21 b. m. o godzinie 6.30 popołudniu odbędzie się w lokalu p. Rudzkiego zebranie członkowskie Nar. Związku Powstańców i B. Żołnierzy.

O godzinie 6 tego samego dnia odbędzie się w tymże lokalu przed zebraniem członkowskim posiedzenie całego zarządu.

Ze względu na bardzo ważne sprawy Zarząd prosi wszystkich członków o niezawodne i punktualne przybycie.

— Drobne kradzieże.

Doniesiono Prokuratorji, że niejaki Teodor Obruśnik z Kleszczowa okradł Jana Wierę z Bujakowa, zabierając mu ubrania i inne rzeczy.

Podobnie niejaki Opaszowski Alojzy z Rożdżenia, uczeń piekarski, okradł swego chlebodawcę Teichmanna z Mikołowa.

— Okradzenie kasy gminnej.

W dniu 10 b. m. zgłoszono na policję włamanie do domu Jana Kiesza, kasjera gminy Ornontowice. Wymienionemu Kieszowi skradziono z kasy gminnej 2481,60 złotych.

Na skutek zgłoszenia kradzieży policja wszczęła dochodzenia, które zapewne w najbliższym czasie wyświetlą sprawę i wykryją sprawcę kradzieży.

— Znów włamanie.

Dnia 10 b. m. koło godziny 14 włamano się do mieszkania rolnika Grzegorza Reguły, gdy tenże znajdował się przy pracy w polu. Skradziono z mieszkania pewną ilość gotówki, ubrania i inne rzeczy. Szkada wynosi około 280 złotych. Sprawca jest na razie nie-

znany, lecz mamy nadzieję, że niedługo dowiemy się jego nazwiska.

— Wysoko postawieni przemytnicy.

We czwartek 11 b. m. miały Piotrowice nielada sensację. Oto lotna brygada policji przeprowadziła rewizję u dwu dyrektorów fabryki „Klüpfel i Ska“. W czasie rewizji znaleziono szereg rzeczy przemyconych z zagranicy. Znalezione przedmioty skonfiskowano, a obu dyrektorów, trudniących się przemytnictwem aresztowano.

— Rzeczy zgubione.

Dnia 3 czerwca 1929 r. o godz. 10 zgubił inspektor szkolny p. Bernard Krawczyk, zamieszkały w Mikołowie, przy ul. Dworcowej nr. 17 swoją kartę cyrkulacyjną wystawioną przez Starostwo w Pszczynie.

Dnia 12 czerwca 1929 r. o godz. 10 zgubił p. Józef Czaja, zamieszkały w Bielszowicach, pow. Katowice, na placu p. Kiela w Mikołowie swoją kartę cyrkulacyjną.

Dnia 26 czerwca 1929 r. zgubił p. Ignacy Rukowski, czeladnik krawiecki, zamieszkały w Mikołowie, przy ul. Pszczyńskiej nr. 7 swój pugilares z pewną kwotą pieniędzy, książeczkę wojskową oraz z zameldowaniem policyjnym.

Dnia 28 czerwca 1929 r. zgubił p. Karol Śmiałek, zamieszkały w Łaziskach Średnich na szosie Łaziska Średnie—Mikołów od samochodu osobowego tabliczkę z znakiem rejestracyjnym Śl. nr. 2721.

Znalezione rzeczy uprasza się oddać poszkodowanym wzgl. w tut. Magistracie Miejski Urząd Policyjny pokój nr. 12.

— Rzeczy znalezione.

W czerwcu 1929 r. znalazła p. Franciszka Jasikówna, zamieszkała w Mikołowie, przy ul. Bytomskiej nr. 1 jeden łańcuszek.

Dnia 1. lipca 1929 r. znalazła p. Anieła Wolfówna, zamieszkała w Orzeszu, na tut. ul. Miarki przed Ratuszem jeden woreczek do pieniędzy z pewną kwotą pieniędzy.

Dnia 1 lipca 1929 r. znalazł p. Jan Oszek, zamieszkały w Mikołowie, na tut. ul. Gliwickiej jedną wiazankę kluczy.

Powyższe rzeczy są do odebrania w tut. Magistracie Miejski Urząd Policyjny pokój nr. 12.

— Statystyka przestępczości w miesiącu czerwcu na terenie komisariatu Policji w Mikołowie.

W ciągu miesiąca czerwca interwenjował mikołowski Komisariat Policji w 189 wypadkach, przyczem aresztowano 5 osób.

W powyżej podanej liczbie wypadków znajduje się 1 przestępstwo w urzędowaniu, 5 przestępstw na tle seksualnym, 1 występki przeciw moralności, 1 wypadek ciężkiego uszkodzenia ciała, 3 włamania, 13 kradzieży, 5 oszustw, 1 wymuszenie, 1 sprzeniewierzenie i paserstwo obok innych drobnych wykroczeń.

Z ważniejszych spraw nie wykryto tylko sprawcy kradzieży roweru, co na ogólną liczbę 13 kradzieży i 3 włamań jest bardzo niewiele. We wszystkich prawie wypadkach kradzieży policja zdołała odebrać rzeczy skradzione i zwrócić je prawym właścicielom

Z całej Polski.

: Wymiana starych banknotów dolarowych na nowe w Stanach Zjednoczonych.

Jak wiadomo, z dniem 1 b. m. rozpoczęła się wymiana dotychczasowych banknotów dolarowych na nowe. Stany Zjednoczone wypuszczają nowe bilety na okrągłą sumę 1. miljarda dolarów, pierwsza emisja wynosi 70 milj., reszta zaś wypuszczoną będzie z początkiem przyszłego roku.

Przerwa, wynikła z tego powodu że praca, której dokonało „Bureau of Printing and Engraving“ w Waszyngtonie, nie ma sobie równej w dziejach pieniądza papierowego. Stwierdzono, że nawet w czasach inflacji powojennej, nigdzie w Europie nie wydrukowano tak wielkiej liczby banknotów.

Wymiana dotychczasowych banknotów dolarowych stała się nieuniknioną z tego powodu, że okazało się, iż stare bilety są zbyt duże i niewygodne oraz i dlatego, że powstała znaczna ilość falsyfikatów.

Nowe bilety, jak zaznacza „Bureau of Printing and Engraving“, są szczytem doskonałości technicznej, wykluczającej możliwość fałszerstwa. Na uwagę zasługuje fakt, że odwrotna strona banknotów, bez względu na ich wartość, jest zupełnie identyczną, stosownie zaś do wartości — każda kategoria banknotów posiada inny wizerunek

: Pierwszy pociąg z radjem w Polsce.

W sobotę o godz. 3.05 po poł. odszedł z dworca głównego w Warszawie do Krakowa pociąg pospieszny, zaopatrzone w odbiorniki i słuchawki radiowe, dostępne dla pasażerów za niewielką opłatą. Należy podnieść z uznaniem starania dyrekcji koleiowej, która uruchomiła pierwszy w Polsce pociąg radjofonizowany.

: Sopoty pokornieją.

Zarząd kuracyjny m. Sopotu zwrócił się do automobilistów polskich z za-

prośeniem wzięcia udziału w międzynarodowym rajdzie samochodowym, Zarząd kuracyjny pertraktuje również z polskimi agencjami artystycznymi w sprawie zaangażowania polskich artystów na gościnne występy w tym sezonie. Oprócz tego stara się Zarząd kuracyjny o występy polskiej orkiestry wojskowej i poczynił już odpowiednie kroki u odnośnych władz.

Rozmaitości.

(:) Niebezpieczni rodacy.

Wesoła historia zdarzyła się przed kilku dniami w Bytomiu, na niemieckim Górnym Śląsku.

Obchodzono tam uroczyste poświęcenie kamienia węgielnego pod budowę miejskiej Kasy Oszczędności. Wypowiedziano szereg wzniosłych przemówień patriotycznych, a gdy już kamień węgielny został wmurowany i wszystko było gotowe, zaprosił burmistrz wszystkich gości na śniadanko. Na miejscu budowy były poustawiane stoły i ławki, a uczestnicy raczyli się sówicie chłodnym piwkiem i smacznymi zakąskami. Nastrój stawał się z każdą chwilą serdeczniejszy, aż wkońcu rozochoceni biesiadnicy, celem uczczenia fundatora tej uczty, podnieśli go w górę wśród gromkich okrzyków: „Hoch! Hoch!“ i jeszcze raz „Hoch!“

Pan burmistrz był mocno wzruszony tymi dowodami miłości i uznania, a wzruszenie to spotęgowało się do najwyższego stopnia, gdy się przekonał następnie, że któryś z jego wiernych przyjaciół ściągnął mu portfel z całą jego znaczną zawartością.

(:) Syn królewski urodzony... prawie że w kinie.

Onegdaj sto jeden salw armatnich zwiastowało w Belgradzie radosną wiadomość, iż królowa Marja, władczyni Jugosławji, urodziła trzeciego z rzędu syna.

Królowa Marja była w godzinach wieczornych na przedstawieniu w kinie. Bezpośrednio przed końcem spektaklu musiała jednak odjechać do pałacu, gdzie w chwilę później wydała na świat dziecko.

U łoża królowej jugosłowiańskiej czuwa jej matka, królowa Marja rumuńska.

(:) Transplantacja skóry syna ratuje życie matce.

Jak donosi „Tempo“, w Rosenheim zachorowała 65-letnia kobieta na zakażenie krwi. Zdawało się, że biedaczka skazana jest nieodwołalnie na śmierć, lecz po dokładnym zbadaniu lekarze zdecydowali, że uratować ją może jedy-

nie transplantacja skóry z osoby młodej i zdrowej. Ognisko choroby tkwiło w ranie na nodze, między kostką a kolanem i trzeba było zdobyć odpowiednio duży płat obcej skóry, aby można użyć ją do operacji. Wówczas syn owej kobiety ofiarował się do dyspozycji lekarzy. Istotnie wycięto mu z nogi płat skóry, który transplantowano na nogę chorej. Dzięki ofiarnej pomocy syna matka została uratowana.

(:) Curiosa czekowe.

Podczas wymiany dokumentów ratyfikacyjnych wręczył ostatnio minister skarbu kardynałowi podsekretarzowi stanu jeden czek opiewający na 750 milionów lirów. Jeszcze bardziej wartościowym był czek wystawiony swego czasu przez bank angielski dla rządu japońskiego na rachunek Chin. Opiewał on na 11 003 857 funtów szterlingów 16 szylingów i 9 pensów; kwota ta była pierwszą ratą chińskiego długu wojennego z roku 1895. Gdy towarzystwo Beeres nabyło kompanje Cumberley, zapłaciło cenę kupna czekiem na 5 milionów 338 tysięcy 650 funtów szterlingów.

W kraju takim jak Ameryka, gdzie lubują się również w ustanawianiu rekordów lilipucich, istnieją oczywiście też i najmniejsze чеки w świecie. Taki lilipuciczek opiewa na jeden cent i wystawiony został swego czasu przez amerykański urząd skarbowy dla miasta Cleveland tytułem wyrównania kwoty jaką przez pomyłkę nieściśle obliczoną przesłano dla opłacenia urzędników. Przed stu laty znajdował się w Anglii banknot o wartości 1 feni-ga, a noszący na sobie pieczęć banku angielskiego. Był to druk omyłkowy jedynego tylko banknotu, który w swoim czasie instytucji tej tyle wyrządził nieprzyjemności, że dyrekcja banku, gdy zjawił się ostatni właściciel banknotu i zaproponował sprzedaż tegoż za cenę 5 funtów, dyrekcja bez wahania, banknot za wymienioną cenę wykupiła.

(:) 240 diecezji skazanych na wymarcie.

Papież Pius XI., biorąc pod uwagę, iż małe diecezje włoskie, których jest 340 po 15—20 tysięcy dusz, nie mogą utrzymać ani biskupa ani też seminarjum, postanowił zmniejszyć liczbę diecezji włoskich. Życzenie Papieża zostało wprowadzone w życie konkordatem, który zaokrągli liczbę diecezji włoskich do stu.

Wobec tego 240 biskupstw włoskich skazane jest na wymarcie, gdyż ze śmiercią każdego biskupa przestaje istnieć jego diecezja, taka jest litera prawa konkordatu.

(:) Tyranja zwyczaju.

W życiu codziennem spotykamy bardzo wiele konwenansów, znaków umówionych dla wyrażenia różnych stanów wewnętrznych, stosunku wzajemnego i t. p.

Takim znakiem umówionym jest ściskanie ręki na dowód życzliwości, prawdziwej, czy udanej, uchylenie kapelusza, wszelkie sposoby powitań, ukłonów, oznak grzeczności i t. p.

Czasami pewne jednostki na wyjątkowych stanowiskach, zmuszone do częstych tego rodzaju ceremonij, cierpią na tem dotkliwie.

Jedną z ofiar takich konwenansów jest Prezydent Stanów Zjednoczonych, który według obowiązującego ceremonjału podaje i ścisną rękę każdemu obywatelowi amerykańskiemu na audjencji.

Prezydent Hoover przyjmował niedawno i siebie wycieczkę, złożoną z 744 osób, wśród których było 50 mocnych cow-boy'ów. Po entuzjastycznej defiladzie i podaniu ręki, Hoover wydał polecenie, że do miesiąca września wszelkie oficjalne przyjęcia z podaniem ręki zostają zawieszane. Przez ten czas będzie leczył swe storturowane ręce, pokryte bolesnymi odciskami

Prezydent amerykański mógłby się zdobyć na sztuczną urzędową rękę, by nie pozbawiać swych obywateli tego zaszczytu.

Wesoły kącik.

Nie udało się.

Pewna starsza dama była zaciętą przeciwniczką palenia tytoniu i przy każdej sposobności starała się zwaiczać ten niebezpieczny nałóg. Przechodząc raz ulicą zauważyła starszego pana, który stał przed piękną kamienicą i palił papierosa. Podeszła więc do niego i zaczęła go nakłaniać, by przestał palić. Na zakończenie zaś powiedziała, by go ostatecznie przekonać:

— Gdybyś pan nie palił mógłbyś może dziś za te puszczone z dymem pieniądze mieć taką piękną kamienicę jak ta, przed którą stoisz!

— A czy pani pali? — zapytał.

— Ależ broń Boże! Nie palę!

— A ma pani kamienicę?

— Nie, nie mam.

— No widzi pani, a ta kamienica jest moja.

—o—

Z zadania małego Kazia.

...Po przyjeździe do Poznania poszliśmy do ogrodu zoologicznego i odwiedziliśmy krewnych.

Kiedy się jest pijanym.

Mały Stefanek siedzi z ojcem w restauracji.

— Ojczulku! — pyta — Po czym się poznaje, że ktoś jest pijany?

— Widzisz te trzy panie opodał? — powiada ojciec. — Jeśli będzie ci się zdawało, że jest ich sześć, to znak że jesteście pijani.

— Ależ ojczulku! — dziwi się malec. — Tam siedzi przecież tylko jedna pani!

*

Ostatnia wola.

W dzień targowy pędził gospodarz utuczoną świnie na sprzedaż. Ale świnia była niezdrowa i padła nieżywa na ulicy. Przybiegli zewsząd ciekawi i przyglądali się widowisku. Wreszcie tłum zatarasował ulicę i zatamował ruch. Policjant usiłował napróżno rozpedzić zbiegowisko. Wówczas jakiś obdarty ulicznik wyskoczył z tłumu i chcąc dopomóc policjantowi zawołał:

— Szanowne panie i panowie! Nieboszczka świnia życzyła sobie, aby tylko jej najbliższa rodzina zebrała się przy niej po śmierci. Kogo zatem nie łączą z nią węzły pokrewieństwa niech ustąpi i zrobi rodzinie miejsce.

Programy radiowe.**KATOWICE.****Niedziela 21. VII.**

10.15 — Nabożeństwo z klasztoru OO. Franciszkanów w Panewnikach. 11.45 — Komunikat PWK. 11.56 — Sygnał czasu. 12.20 — Wykład: U źródeł myśli chrześcijańskiej. 16.00 — Wykład: Nowy rok gospodarczy. 16.20 — Ogrodnik śląski. 16.40 — Odczyt: Wyniki doświadczeń nawozowych. 17.00 — Koncert popularny. 18.35 — Odczyt: Pieśń — to dusza narodu. 19.00 — Rozmaitości. 19.20 — Koncert z udziałem p. Janiny Strzeleckiej. 20.00 — Gawęda marynarska. 20.30 — Koncert wiecz. 22.00 — Komunikaty. 22.45 — Muzyka tańeczna.

Poniedziałek 22. VII.

10.00 — Transm. z Warsz. VIII. Kongr. Międzynar. Towarzystwa Chirurgicznego. 16.00 — Komun. P. Zw. Zrz. Gosp. Woj. Śl. 16.20 — Muzyka płyt gramof. 17.25 — Nowości radiowe. 17.50 — Kom. P. K. W. 18.00 — Audycja dla dzieci i młodzieży. 19.00 — Rozmaitości. 19.20 — Koncert. 19.40 — Co słyhać w strażactwie? 19.56 — Sygnał czasu. 20.05 — Odczyt: Węże jadowite i pająki w Brazylii. 20.30 — Koncert międzynarodowy. 22.00 — Komunikaty. 22.45 — Muzyka lekka.

Wtorek 23. VII.

16.00 — Komunikaty. 16.20 — Muzyka płyt gramof. 17.25 — Sport i wychowanie fizyczne. 17.50 — Komunikaty PWK. 18.00 — Recital fortepianowy. 19.00 — Rozmaitości. 19.20 — Nauka o Polsce. 19.50 — Polska krew, operetka. — Po operetce komunikaty z Warszawy.

Środa 24. VII.

16.00 — Komunikaty. 16.20 — Muzyka płyt gramofonowych. 17.25 — Transm. z Krakowa. 17.50 — Nowiny z PWK. 18.00 — Transmisja z Warszawy. 19.20 — O monetach polskich. 19.45 — Kom. sportowy. 19.56 — Sygnał czasu. 20.05 Z przeszłości Śląska. 20.30 — Koncert wiecz. 21.30 — Słuchowisko. 22.15 — Komunikaty. 23.00 — Skrzynka pocztowa.

Czwartek 25. VII.

16.00 — Komunikaty. 16.20 — Nadprogram. 16.30 — Transmisja z Krakowa. 17.00 — Koncert płyt gramof. 17.50 — Nowiny z PWK. 18.00 — Transmisja z Warszawy. 19.00 — Rozmaitości. 19.20 — Skrzynka pocztowa. 19.45 — Nadprogram. 19.56 — Sygnał czasu. 20.00 — Odczyt z działu sportowego. 20.30 — Koncert.

Piątek 26. VII.

16.00 — Komunikaty. 16.20 — Koncert płyt gramof. 17.25 — Lekeja praktyczna używania telegraf. znaków. 17.50 — Ostat-

nie nowiny z PWK. 18.00 — Koncert. 18.35 — Jakie wrażenie zrobiła PWK. na cudzoziemcach. 19.00 — Rozmaitości. 19.20 — Początki siły morskiej Polski. 19.45 — Komunikat sportowy. 19.56 — Sygnał czasu. 20.05 — Transmisja z Krakowa. 20.30 — Koncert wiecz. 22.00 — Komunikaty. 23.00 — Skrzynka pocztowa w jęz. francuskim.

Sobota 27. VII.

16.00 — Komunikaty. 16.20 — Koncert płyt gramof. 17.20 — Skrzynka pocztowa. 17.50 — Nowiny z PWK. 18.00 — Audycja dla młodzieży. 19.00 — Rozmaitości. 19.20 — „Idzie żołnierz borem lasem” — Obrazy bohaterstwa polskiego w Eppopei Napoleońskiej. 19.56 — Sygnał czasu. 20.00 — Odczyt: Fizyka a radjo. 20.30 — Czarodziejskie skrzypki, operetka. 21.30 — Nadprogram. 22.00 — Komunikaty.

Nakładem i drukiem K. Miarki, Sp. Wyd.
z ogr. por. w Mikołowie.
Redaktor odpowiedzialny:
Prof. F. Urbańczyk w Mikołowie.

Mały

pokój meblowany

do wynajęcia od zaraz

ul. Kościelna 6.

PIUS XI.

I WIELCY JEGO IMIENNICY NA STOLICY PIOTROWEJ.

Pod tym tytułem wyszły z druku kazania, które w poście br. wygłosił ks. dr. STANISŁAW WILCZEWSKI w katedrze św. św. Piotra i Pawła w Katowicach i które zostały transmitowane przez Polskie Radio Katowice. — Dla tych, którzy słuchali tych nauk, będą one zapewne piękną pamiątką. Zresztą świetlane postacie Papieży, dla których uczczenia Ojciec św. przybrał imię Piusa, teraz, z okazji złotego Jego Jubileuszu,

KAŻDEMU KATOLIKOWI

miłym będą przedmiotem rozważań. Kazania te zostały przez wybitne osobistości bardzo przychylnie ocenione. — Cena 2,50 zł, z przesyłką 2,75 zł —

Do nabycia u nakładcy

Ks. Dr. WILCZEWSKI, KATOWICE
PONIATOWSKIEGO 34

— i w KSIĘGARNIACH. —